Λόγος την Γ' Κυριακή των Νηστειών (Σταυροπροσκυνήσεως) για την άρση του σταυρού (Άγιος Ιγνάτιος Μπριαντσανίνωφ)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 9 Μαρτίου, 2018

«*Όστις θέλει, οπίσω μου ακολουθείν, απαρνησάσθω εαυτόν και αράτω τον σταυρόν αυτού, και ακολουθείτω μοι*» (Μάρκ. 8:34)

«Όποιος θέλει να με ακολουθήσει, ας απαρνηθεί τον εαυτό του, ας σηκώσει τον σταυρό του και ας με ακολουθεί», είπε ο Κύριος στους μαθητές Του, καλώντας τους κοντά Του, όπως ακούσαμε σήμερα στο Ευαγγέλιο.

Αγαπητοί αδελφοί! **Είμαστε κι εμείς μαθητές του Κυρίου μας Ιησού Χριστού, γιατί είμαστε χριστιανοί!** Εκείνος μας κάλεσε στον ιερό ναό για ν' ακούσουμε τη διδασκαλία Του. Ήρθαμε, λοιπόν, και τώρα στεκόμαστε μπροστά Του. Οι ψυχές μας είναι γυμνές κάτω από το βλέμμα Του. Βλέπει τις σκέψεις μας, βλέπει τα αισθήματά μας, βλέπει τις προθέσεις μας. Βλέπει όλες τις αρετές μας αλλά και όλες τις αμαρτίες που διαπράξαμε από τα νιάτα μας. Βλέπει όλη τη ζωή μας, τόσο την προηγούμενη όσο και τη μελλοντική. Στο βιβλίο Του «*και τα μήπω πεπραγμένα*» μας είναι «*γεγραμμένα*». Γνωρίζει και την ώρα της μεταβάσεώς μας στην ατελεύτητη αιωνιότητα. Για τη σωτηρία μας, λοιπόν, μας δίνει την πανάγια τούτη **εντολή**: «Όποιος θέλει να με ακολουθήσει, ας απαρνηθεί τον εαυτό του, ας σηκώσει τον σταυρό του και ας με ακολουθεί».

Με ζωντανή πίστη ας σηκώσουμε τα μάτια του νου μας στον Κύριο, και θα Τον δούμε. Θα δούμε Εκείνον, τον «*πανταχού παρόντα*», να βρίσκεται εδώ, μαζί μας. Ας Του ανοίξουμε την καρδιά μας, βγάζοντας από την είσοδό της τη βαριά πέτρα της **σκληρότητας**. Ας ακούσουμε, ας προσέξουμε, ας δεχθούμε, ας οικειωθούμε τη διδαχή του Κυρίου μας.

Τι σημαίνει «ας απαρνηθεί τον εαυτό του»; Σημαίνει: Ας αφήσει την αμαρτωλή ζωή. Η αμαρτία, μέσω της οποίας συντελέστηκε η πτώση μας, **έχει ριζώσει τόσο βαθιά στη φύση μας, που φαίνεται πια φυσική**. **Η άρνηση της αμαρτίας έχει φτάσει να είναι άρνηση της φύσεώς μας**. **Και η άρνηση της φύσεώς μας δεν είναι παρά άρνηση του εαυτού μας. Τον αιώνιο θάνατο, που έχει κυριέψει την ψυχή μας, τον έχουμε κάνει ζωή. Κι αυτή ζητάει την τροφή της, την αμαρτία, ζητάει την απόλαυσή της, την αμαρτία. Με τέτοια τροφή και απόλαυση ο αιώνιος θάνατος διατηρεί και ενισχύει την**

κυριαρχία του πάνω στην ψυχή του ανθρώπου. Αλλά ο πεσμένος άνθρωπος τη διατήρηση και την κραταίωση της κυριαρχίας τού θανάτου πάνω στην ψυχή του τη θεωρεί διατήρηση και πρόοδο της ζωής. Έτσι, θανάσιμα άρρωστος, υποκύπτει στη βίαιη απαίτηση της αρρώστιας του και ζητάει φαγητά που τη συντηρούν και την ενισχύουν, θεωρώντας τα, μάλιστα, όχι μόνο απαραίτητα αλλά και απολαυστικά.

Εναντίον του αιωνίου θανάτου, που παρουσιάζεται σαν ζωή στην πεσμένη ανθρωπότητα, ο Κύριος εξαγγέλλει την απόφασή Του: «*Όποιος θέλει να σώσει την ψυχή του*» ζώντας τη ζωή της πτώσεως, που οδηγεί στον αιώνιο θάνατο, «*θα τη χάσει· όποιος, όμως, χάσει την ψυχή του για μένα και το Ευαγγέλιό μου*», νεκρώνοντας μέσα του τις αμαρτωλές επιθυμίες και απορρίπτοντας την απόλαυση της αμαρτίας, «*αυτός θα τη σώσει*» (Μάρκ. 8:35). Και δείχνοντας ο Κύριος ολόκληρο τον κόσμο, που απλώνεται μπροστά μας μ' όλες τις ομορφιές του, λέει: «***Τι θα ωφεληθεί ο άνθρωπος, αν κερδίσει ολόκληρο τον κόσμο αλλά χάσει την ψυχή του;***» (Μάρκ. 8:36). Τίποτα το ουσιαστικό δεν θα κερδίσει ο άνθρωπος, ακόμα κι αν γίνει κύριος όχι ενός ασήμαντου πράγματος, αλλά ολόκληρου του ορατού κόσμου. Γιατί **ο ορατός κόσμος είναι απλώς ένα ξενοδοχείο, στο οποίο ο άνθρωπος μένει πρόσκαιρα**. **Στη γη δεν υπάρχει κανένα πράγμα, κανένα προσόν, κανένα αξίωμα που θα μπορούσαμε να το θεωρήσουμε κτήμα μας. Όλα μας τα αφαιρεί ο αδυσώπητος και αναπόφευκτος θάνατος.** Όλα μας τα αφαιρούν, συχνά και πριν από τον θάνατο, κάποια απρόβλεπτα γεγονότα. Και το ίδιο το σώμα μας το στερούμαστε στο κατώφλι της αιωνιότητας. Μοναδική περιουσία μας, μοναδική ιδιοκτησία μας, **μοναδικός θησαυρός μας είναι η ψυχή μας!** «*Τι μπορεί να δώσει ο άνθρωπος αντάλλαγμα για την ψυχή του;*» (Μάρκ. 8:37), λέει ο Λόγος του Θεού. Τίποτα δεν θα πάρουμε ως αποζημίωση για την απώλεια της ψυχής μας, για την αρπαγή της από τον αιώνιο θάνατο, που παραπλανητικά παρουσιάζεται σαν ζωή.

«*Όποιος θέλει να με ακολουθήσει, ...ας σηκώσει τον σταυρό του*». **Τι σημαίνει να σηκώσει κανείς τον σταυρό του;** Ο σταυρός, στα χρόνια της ένσαρκης επίγειας παρουσίας του Κυρίου, ήταν όργανο ατιμωτικής εκτελέσεως των μαύρων και των δούλων θανατοποινιτών, που στερούνταν πολιτικά δικαιώματα. Ο υπερήφανος κόσμος, όντας εχθρικός προς τον Χριστό, στερεί από τους μαθητές Του τα δικαιώματα που έχουν οι άλλοι άνθρωποι. «*Αν ανήκατε στον κόσμο*», λέει ο Κύριος σ' εκείνους που Τον ακολουθούν, «*τότε ο κόσμος θα σας αγαπούσε σαν κάτι δικό του. Επειδή, όμως, δεν ανήκετε στον κόσμο, αφού εγώ σας διάλεξα και σας ξεχώρισα από τον κόσμο, γι' αυτό σας μισεί ο κόσμος*» (Ιω. 15:19). «*Θα σας διώξουν από τις συναγωγές... Όποιος σας θανατώσει, θα νομίζει πως έτσι υπηρετεί τον Θεό*» (Ιω. 16:2).

Να σηκώνουμε τον σταυρό μας σημαίνει να υπομένουμε γενναιόψυχα τους

εμπαιγμούς και τις κακολογίες που εξαπολύει ο κόσμος εναντίον των ακολούθων του Χριστού, τους κατατρεγμούς και τις θλίψεις που προξενεί ο ασεβής και τυφλός κόσμος στους ακολούθους του Χριστού. «*Γιατί αξία έχει το να υπομένει κανείς δοκιμασίες και να πάσχει άδικα, επειδή έχει συνείδηση της παρουσίας του Θεού... Σ' αυτό σας κάλεσε ο Θεός*» (Α' Πέτρ. 2:19, 21), ο οποίος πληροφορεί τους αγαπημένους Του: «***Ο κόσμος θα σας κάνει να υποφέρετε· αλλά εσείς να έχετε θάρρος, γιατί εγώ τον έχω νικήσει τον κόσμο*** » (Ιω. 16:33).

Να σηκώνουμε τον σταυρό μας σημαίνει να υπομείνουμε με ανδρεία ως το τέλος για χάρη του Ευαγγελίου τον κρυφό κόπο, την ψυχική εξουθένωση, το αναίμακτο μαρτύριο του αγώνα εναντίον των παθών μας, εναντίον της αμαρτίας, που ζει μέσα μας, εναντίον των πονηρών πνευμάτων, που ξεσηκώνονται μανιασμένα και μας πολεμούν λυσσαλέα, κάθε φορά που προσπαθούμε ν' αποτινάξουμε τον ζυγό της αμαρτίας και να σηκώσουμε πάνω μας τον ζυγό του Χριστού. «*Δεν έχουμε να παλέψουμε με ανθρώπους*», λέει ο απόστολος Παύλος, «*αλλά με αρχές και εξουσίες, με τους κυρίαρχους του σκοτεινού τούτου κόσμου, δηλαδή με τα πονηρά πνεύματα, που βρίσκονται ανάμεσα στη γη και στον ουρανό*» (Εφ. 6:12). Γι' αυτό, «*τα όπλα, με τα οποία πολεμάμε εμείς, δεν είναι κοσμικά, αλλά έχουν τη δύναμη από τον Θεό να γκρεμίζουν οχυρά. Μ' αυτά ανατρέπουμε πονηρούς λογισμούς και καθετί που ορθώνεται με αλαζονεία εναντίον της γνώσεως του Θεού. Μ' αυτά αιχμαλωτίζουμε κάθε σκέψη, κάνοντάς την να υπακούει στον Χριστό*» (Β' Κορ. 10:4-5). Αφού αναδείχθηκε νικητής σ' αυτόν τον κρυφό αλλά σκληρό πόλεμο, ο απόστολος Παύλος διαλάλησε: «*Όσο για μένα, δεν θέλω άλλη αφορμή για καύχηση εκτός από τον Σταυρό του Κυρίου μας Ιησού Χριστού, τον Σταυρό που πάνω του ο κόσμος πέθανε για μένα κι εγώ για τον κόσμο*» (Γαλ. 6:14).

Να σηκώνουμε τον σταυρό μας σημαίνει να δεχόμαστε αγόγγυστα, με υποταγή και ταπείνωση, τις πρόσκαιρες θλίψεις και συμφορές, που παραχωρούνται από την πρόνοια και την αγάπη του Θεού για την κάθαρσή μας από τις αμαρτίες. Τότε ο σταυρός γίνεται για μας σκάλα, που μας οδηγεί από τη γη στον ουρανό. Απ' αυτή τη σκάλα ανέβηκε τρέχοντος στον παράδεισο ο σταυρωμένος ληστής, που είχε διαπράξει φρικτά εγκλήματα. Από τον σταυρό του πρόφερε λόγια γεμάτα ταπεινοφροσύνη. **Με την ταπεινοφροσύνη απέκτησε τη θεογνωσία. Και με τη θεογνωσία κέρδισε την ουράνια βασιλεία.** «*Δίκαια τιμωρούμαι γι' αυτά που έκανα*», ομολόγησε. «*Θυμήσου με, Κύριε, όταν έρθεις στη βασιλεία Σου*» (Πρβλ. Λουκ. 23:41,42).

Κι εμείς, αγαπητοί αδελφοί, **όταν μας κυκλώνουν οι θλίψεις, ας επαναλαμβάνουμε τα λόγια του ληστή**, λόγια που αποτελούν το αντίτιμο του παραδείσου, ή, ακολουθώντας το παράδειγμα του Ιώβ, **ας δοξάζουμε τον δίκαιο**

και συνάμα εύσπλαχνο Κύριο, που μας τιμωρεί παιδαγωγικά . «*Αν δεχτήκαμε τα καλά από τα χέρια του Κυρίου*», έλεγε εκείνος ο πολύπαθος, «*δεν πρέπει να υπομείνουμε και τα άσχημα;... Όπως θέλησε ο Κύριος, έτσι κι έγινε. Αιώνια δοξασμένο να είναι το όνομα του Κυρίου!*» (Ιώβ 2:10, 1:21). Ας κάνουμε, λοιπόν, ό,τι πρέπει, ώστε να επαληθευθεί στον καθένα μας η υπόσχεση του Κυρίου: «***Μακάριος είναι ο άνθρωπος που σηκώνει με υπομονή τις δοκιμασίες!*** *Γιατί, αν τις υποστεί με επιτυχία, θα κερδίσει το βραβείο της αιώνιας ζωής, που υποσχέθηκε ο Θεός σ' όσους Τον αγαπούν*» (Ιακ. 1:12).

Να σηκώνουμε τον σταυρό μας σημαίνει να υποβάλλουμε εκούσια και πρόθυμα το σώμα μας σε στερήσεις και ασκήσεις, με τις οποίες χαλιναγωγούνται οι άλογες ροπές της σάρκας. Αυτό έκανε ο απόστολος Παύλος. «*Με σκληρές ασκήσεις*», έλεγε, «*ταλαιπωρώ το σώμα μου και το υποδουλώνω, από φόβο μήπως, ενώ θα έχω κηρύξει στους άλλους, εγώ ο ίδιος κριθώ ακατάλληλος (για την ουράνια βασιλεία)*» (Α' Κορ. 9:27). «*Όσοι ακολουθούν τις σαρκικές επιθυμίες, δεν μπορούν ν' αρέσουν στον Θεό*» (Ρωμ. 8:8). Γι' αυτό, **ενώ ζούμε με τη σάρκα, οφείλουμε να μη ζούμε για τη σάρκα**. **«*Αν ζείτε σύμφωνα με τις επιθυμίες της σάρκας*», μας προειδοποιεί ο απόστολος, «*σας περιμένει βέβαιος θάνατος*», ο αιώνιος θάνατος**. «*Αν, όμως, νεκρώνετε τις επιθυμίες της σάρκας με τη βοήθεια του πνεύματος, θα ζήσετε*» την αιώνια και μακάρια ζωή (Ρωμ. 8:13). **Η σάρκα κατά φύση εξουσιάζεται και κατευθύνεται από το πνεύμα. Αλλά το πνεύμα τότε μόνο μπορεί να εξουσιάζει και να κατευθύνει τη σάρκα, όταν αυτή είναι έτοιμη να δεχθεί τη σταύρωσή της με τη νηστεία, την αγρυπνία, τις γονυκλισίες και άλλες ευσεβείς ασκήσεις. Αυτές οι ασκήσεις, πάντως, πρέπει να γίνονται με διάκριση και μέτρο.** Η διακριτική και μετρημένη σωματική άσκηση ελευθερώνει το σώμα από το βάρος και την παχύτητα, το γυμνάζει, το κάνει ανάλαφρο και ικανό για κάθε καλή δραστηριότητα. «*Όσοι είναι του Χριστού*», λέει ο απόστολος, «*έχουν σταυρώσει τη σάρκα τους μαζί με τα πάθη και τις επιθυμίες της*» (Γαλ. 5:24).

Τι σημαίνει να σηκώνει κανείς σταυρό και μάλιστα «τον σταυρό του»; Σημαίνει ότι κάθε χριστιανός οφείλει να υπομένει με ανδρεία και καρτερικότητα τις θλίψεις που βρίσκουν αυτόν τον ίδιο. Σημαίνει ότι κάθε χριστιανός οφείλει να πολεμάει εναντίον των παθών και των αμαρτωλών λογισμών, που ξεσηκώνονται μέσα του. Σημαίνει ότι κάθε χριστιανός οφείλει να δέχεται με υποταγή, με παράδοση στο θείο θέλημα, με ομολογία της θείας δικαιοκρισίας και ευσπλαχνίας, με ευχαριστία προς τον Θεό και δοξολόγησή Του, κάθε δοκιμασία που του στέλνει Εκείνος, μέσα στην παιδαγωγική πρόνοια και την αγάπη Του, και **όχι να ονειρεύεται υπερήφανα ο ίδιος άλλες δοκιμασίες**. Σημαίνει ότι κάθε χριστιανός οφείλει να αρκείται σε σωματικές ασκήσεις ανάλογες με τις δυνάμεις του, στις ασκήσεις ακριβώς που απαιτούνται για τη χαλιναγώγηση της σάρκας του. **Να μην επιδίδεται, απατημένος από εγωιστικό ζήλο, σύμφωνα με τον όσιο Ιωάννη του Σιναΐτη** (Κλίμαξ, ΚΣΤ',

59)**, σε υπέρμετρη νηστεία, σε υπέρμετρη αγρυπνία και σε άλλους αλόγιστους αγώνες, οι οποίοι και την υγεία του σώματος φθείρουν και το πνεύμα οδηγούν στην έπαρση και την πλάνη**.

Όλοι οι άνθρωποι μοχθούμε και υποφέρουμε στη γη. Αλλά πόσο ποικίλες είναι οι οδύνες μας! Πόσο ποικίλα είναι τα πάθη μας! Πόσο ποικίλες είναι **οι δοκιμασίες που μας στέλνει ο Θεός για τη θεραπεία και την κάθαρσή μας από τις αμαρτίες!** Και πόσο διαφέρουν οι άνθρωποι ως προς τη σωματική δύναμη και την υγεία! Ναι, κάθε άνθρωπος έχει «τον σταυρό του»! Και αυτόν ακριβώς τον σταυρό, τον δικό του σταυρό, οφείλει κάθε χριστιανός να τον σηκώνει με αυταπάρνηση και ν' ακολουθεί τον Χριστό. Όποιος δέχτηκε τον σταυρό του, αφού απαρνήθηκε τον εαυτό του, αυτός έχει συνάψει αδιατάρακτη ειρήνη με τον εαυτό του, με τους συνανθρώπους του, με τις περιστάσεις, με την κατάστασή του, εσωτερική και εξωτερική. **Μόνο ένας τέτοιος άνθρωπος μπορεί ν' ακολουθεί τον Χριστό σωστά και συνετά**.

Τι σημαίνει ν' ακολουθούμε τον Χριστό; Σημαίνει να μελετάμε το Ευαγγέλιο και να το έχουμε μοναδικό οδηγό του νου, της καρδιάς και της διαγωγής μας —να σκεφτόμαστε ευαγγελικά, να αισθανόμαστε ευαγγελικά, να φερόμαστε και να ενεργούμε ευαγγελικά. **Ακολουθούμε τον Χριστό πραγματικά, όταν, αποφεύγοντας την πλάνη μιας ψευτοταπεινοφροσύνης σύμφωνης με το θέλημά μας και την υπερήφανη γνώμη μας** (Πρβλ. Κολ. 2:18)**, βρίσκουμε την αληθινή ταπεινοφροσύνη εκεί όπου αυτή αναπαύεται: στην υποταγή και στην υπακοή στον Θεό. Όποιος υποτάχθηκε στον Θεό με πλήρη αυταπάρνηση, αυτός σήκωσε τον σταυρό του**.

Αγαπητοί αδελφοί! Προσκυνώντας σήμερα με το σώμα μας, σύμφωνα με το τυπικό της αγίας Εκκλησίας, τον τίμιο Σταυρό του Κυρίου, **ας τον προσκυνήσουμε και με το πνεύμα μας**. Ας τιμήσουμε τον τίμιο Σταυρό του Σωτήρα μας, το μέσο της νίκης και τη σημαία της δόξας Του, ομολογώντας από τον δικό μας σταυρό: «Δίκαια τιμωρούμαστε γι' αυτά που κάναμε. Θυμήσου μας, Κύριε, όταν έρθεις στη βασιλεία Σου» (Πρβλ. Λουκ. 23:41,42). Με τον σταυρό ας ανοίξουμε τον παράδεισο. **Ας μην επιτρέπουμε στον εαυτό μας την κακόβουλη βαρυγγώμια και πολύ περισσότερο την ψυχόλεθρη βλασφημία, τις οποίες συχνά ξεστομίζουν οι τυφλωμένοι και πωρωμένοι αμαρτωλοί, καθώς χτυπιούνται πάνω στον σταυρό τους, πασχίζοντας ανώφελα να γλυτώσουν απ' αυτόν. Με τη βαρυγγώμια και τη βλασφημία ο σταυρός γίνεται ασήκωτος, παρασύροντας με το βάρος του στον άδη τον άνθρωπο**.

"Τι έκανα;", φωνάζει χωρίς επίγνωση ο αμαρτωλός, κατηγορώντας για αδικοκρισία και ασπλαχνία τον δικαιοκρίτη και εύσπλαχνο Κύριο, κακίζοντας ή και απορρίπτοντας τη θεία πρόνοια. Βλέποντας τον σταυρωμένο

Υιό του Θεού, χλευαστικά και πονηρά Του λέει: «*Αν είσαι εσύ ο Μεσσίας, σώσε τον εαυτό σου κι εμάς!*» (Λουκ. 23:39). «*Κατέβα από τον σταυρό!*» (Ματ. 27:40). Αλλά ο Κύριός μας Ιησούς Χριστός «*ηυδόκησε σαρκι ανελθείν εν τω Σταυρώ και θάνατον υπομείναι*», ώστε **διά του Σταυρού Του να συμφιλιώσει την ανθρωπότητα με τον Θεό και διά του θανάτου Του να λυτρώσει την ανθρωπότητα από τον αιώνιο θάνατο**. Προετοιμάζοντας τους αγίους αποστόλους για το μεγαλύτερο γεγονός της ιστορίας, τη σωτηρία των ανθρώπων με τα παθήματα και τον ατιμωτικό θάνατό Του, ο Θεάνθρωπος συχνά τους έλεγε ότι θα παραδινόταν σε χέρια ανθρώπων αμαρτωλών, θα πάθαινε πολλά, θα θανατωνόταν και την τρίτη μέρα θ' ανασταινόταν. Οι προρρήσεις αυτές φαίνονταν φοβερές σε κάποιους αποστόλους, που παρακαλούσαν να μην πραγματοποιηθούν. Ο Κύριος, σε μια τέτοια περίσταση, καλώντας κοντά Του τους μαθητές Του και τον λαό, τους είπε: «Όποιος θέλει να με ακολουθήσει, ας απαρνηθεί τον εαυτό του, ας σηκώσει τον σταυρό του και ας με ακολουθεί». Αμήν.

(Πηγή: "Ασκητικές ομιλίες Α'" Αγίου Ιγνατίου Μπριαντσανίνωφ, επισκόπου Καυκάσου και Μαύρης Θάλασσας, Εκδ. Ιεράς Μονής Παρακλήτου, Ωρωπός Αττικής)